

Temat : ABSOLUTYZM WE FRANCJI**I. Rządy Burbonów.****1. Reformy Henryka IV Burbona:**

- a. wprowadzenie urzędów centralnych – rady królewskie,
- b. ustanowienie intendentów – urzędnicy kontrolujący prowincje kraju,
- c. sprzedaż urzędów jako źródło dochodów państwa,
- d. oparcie władzy na tzw. szlachcie urzędniczej,
- e. rozbudowa armii.

2. Panowanie Ludwika XIII (1610-1643):

- a. znaczenie pierwszego ministra kardynała de Richelieu,
- b. walka z hugenotami: walka zbrojna – zdobycie **La Rochelle** (1627 r.),
– pozbawienie hugenotów niezależności politycznej,
– przyznanie hugenotom wolności wyznania – tzw. **edykt łaski** (1629 r.).
- c. rozprawienie się z opozycją arystokratyczną,
- d. centralizacja władzy: przekazanie pełni władzy w prowincjach intendentom,
– utworzenie **rządu** złożonego z **ministrów**, -działania na rzecz ochrony rodzimej produkcji,
– rozbudowa floty wojennej.

II. Apogeum absolutyzmu za panowania Ludwika XIV (1643-1715)**1. Okres regencji – rządy Mazarina:**

- a. powstania chłopskie spowodowane nadmiernym obciążeniem podatkowym (1643-1645)
- b. fronda **parlamentu paryskiego** – sąd rejestrujący edykty królewskie,
– pozorne ustępstwa **Mazarina**,
– wojna domowa zakończona kapitulacją frondy parlamentarnej (1649 r.)
- c. fronda parlamentarna i fronda książąt przyczyniły się do wzrostu poparcia dla absolutyzmu ze strony szlachty i mieszczaństwa.

2. Rządy osobiste Ludwika XIV

- a. po śmierci Mazarina (1661 r.) Ludwik XIV nie powołał pierwszego ministra,
- b. system rządów: – Wysoka Rada (Rada Stanu) – siedmiu ministrów pod przewodnictwem króla, – Rada Finansów, Rada Depesz, Rada Prywatna – ministerstwa podległe królowi,
- c. zarząd prowincjami – intendenci – staranne przygotowanie merytoryczne,
- d. administracja państwowa – tzw. szlachta urzędnicza,
- e. nowe urzędy: sekretarz stanu, generalny kontroler finansów,
- f. polityka wyznaniowa – zniesienie edyktu nantejskiego – **1685 r.**

3. Polityka zagraniczna Ludwika XIV:

- a. druga połowa XVII w. to okres dominacji francuskiej w Europie,
- b. wojna z Hiszpanią o Niderlandy – Francja otrzymała część Niderlandów hiszpańskich,
- c. polityka tzw. *réunionów* – przyłączanie do Francji sąsiednich terytoriów przygranicznych

III. Merkantylizm**1. Działalność Colberta – generalny kontroler finansów****2. Merkantylizm:**

- a. ograniczenie importu – cła wwozowe,
- b. zakaz eksportu zboża,
– spadek cen – obniżenie kosztów utrzymania robotników,
– obniżenie wynagrodzeń dla robotników – zwiększenie konkurencyjności cenowej produktów francuskich,
– zniesienie ceł wewnętrznych,
- c. wojny celne z Anglią i Holandią,
- d. zakładanie kompanii handlowych.

Temat: NOWE POTEGI EUROPEJSKIE W XVII w.

I. Upadek znaczenia Hiszpanii i Portugalii

1. Kryzys gospodarczy:

– uzależnienie kraju od importu, – pogłębiające się zacofanie techniczne, – epidemie,
– wysokie koszty toczonych wojen, – zanik drobnej własności ziemskiej, – pogłębiające się konflikty społeczne.

2. Upadek znaczenia międzynarodowego:

- **klęska Wielkiej Armady** w wojnie z Anglią **1588 r.**, porażki w wojnie trzydziestoletniej,

3. Bunt ludności Katalonii i Portugalii – 1640 r.

a. stłumienie powstania katalońskiego

b. zerwanie unii personalnej przez Portugalię – 1668 r.

4. Utrata na rzecz Francji części Katalonii i Niderlandów Południowych

II. Holandia w Polityce mocarstw europejskich

1. Konflikt holendersko-angielski.

2. Konflikt holendersko-francuski.

a. dążenie Francji do opanowania Niderlandów hiszpańskich

b. wzrastające zagrożenie dla Holandii ze strony Francji:

– cła francuskie na towary holenderskie,

– konflikt zbrojny w którym Holandia obroniła swoją niezależność.

3. Objęcie przez namiestnika Republiki Zjednoczonych Prowincji -Wilhelma Orańskiego tronu angielskiego – 1689 r.

4. Wybuch wojny francusko-holenderskiej

III. Zmiana układu sił nad Bałtykiem - wzrost znaczenia Brandenburgii

1. Powstanie unii Brandenburgii i Prus Książęcych,

a. choroba psychiczna księcia pruskiego Albrechta Fryderyka- objęcie kurateli nad chorym Albrechtem Fryderykiem przez Hohenzollernów z linii brandenburskiej,

b. małżeństwo Jana Zygmunta Hohenzollerna z córką Albrechta Fryderyka,

c. przejęcie władzy nad Prusami Książęcymi przez Jana Zygmunta

2. Panowanie **Fryderyka Wilhelma Hohenzollern** (1640-1688) – **Wielki Elektor**

a. zdobycie w wyniku wojny trzydziestoletniej **Pomorza Zachodniego**

– Jan III Kazimierz zrzekł się praw lennych do Prus Książęcych.

3. Reformy wewnętrzne: nałożenie stałych podatków na chłopów i mieszczan, oparcie władzy na szlachcie i wojsku, przyjęcie hugenotów wypędzonych z Francji - pozyskanie doświadczonych rzemieślników.

IV. Wzrost potęgi Szwecji

1. Walka o tron szwedzki po śmierci Jana III (1592 r.): elekcja Zygmunta III Wazy na króla Polski – 1587 r., koronacja Zygmunta Wazy na króla Szwecji (1594 r.), bunt protestanckich poddanych, detronizacja Zygmunta III Wazy przez szwedzki Riksdag.

2. Panowanie Karola IX Sudermańskiego: wojna z Rzeczpospolitą o Inflanty (1604-1611),

3. Okres świetności Szwecji za panowania **Gustawa II Adolfa** (1611-1632)

a. reformy wewnętrzne i modernizacja armii

b. wojny z Polską: zajęcie Inflant, atak na Prusy Książęce, rozejm w Altmarku – **1629 r.**

e. panowanie **Karola X Gustawa** (1654-1660)

– najazd na Polskę – potop szwedzki, nowe nabytki terytorialne spowodowały, że Szwecja osiągnęła swój największy zasięg terytorialny.

V. Ekspansja turecka

1. Siedmiogród ośrodkiem antytyureckich i antyhabsburskich dążeń niepodległościowych Węgrów: wojna z Rzeczpospolitą (1672 -1676), wojna z Habsburgami, oblężenie Wiednia przez Kara Mustafę - **odsiecz wiedeńska Jan III Sobieski– 1683 r.**

4. Powstanie antytyureckiej Ligii Świętej – 1684 r.- porażki wojsk tureckich, pokój w Karłowicach 1699r., Polska odzyskała Podole i część Ukrainy.